

- jaro de la centjara datreveno de Esperanto okazos la kongreso en la loko, kie estis eldonita la unua lernolibro de E-o – Varsovio. Por la jaro 1988 proponis la aranĝon de UK Aŭstralio.

Interkomputo 82 nomiĝas la internacia simpozio pri komputera tekniko, kiu okazos de 27.a de decembro ĝis 2-a de januaro en Budapeŝto. La laborlingvo de la simpozio estos Esperanto. Oni atendas ankaŭ la partoprenon de fakuloj kaj produktoj, kiuj ekspoziciis kaj funkciigos siajn produktojn. Detalaj informoj NJSZT-Interkomputo, H-1368 Budapest 5, Pf 240, Hungario.

Inter la 20 libroj, kiujn preparas por eldono UEA, estas ankaŭ du verkoj de la ĉeĥaj aŭtoroj: la romano de Oldřich Kníchal „Kiuj semas plorante“, gajninta la unuan premion de la literara konkurso de la UKo en Stockholmo kaj la internacia lernolibro de Antonín Slanina. Inter la aliaj ne estas nur beletrio, sed precipe verkoj el naturscienco.

En servojn de la monda laboristaro. (Fragmento el la artikolo de O.Kníchal, esperantigis Jaroslav Svatoš). Lenin, kominterno kaj Esperanto.

Eblas laŭ multaj ekzemploj pruvi, ke la plej altrangaj sovetaj aŭtoritatuloj subtenis klopodojn de la Esperanta movado. Pruvas tion publikitaj eldiroj de M.Gorkij, A.Lunaĉarskij kaj pliaj multsignifaj personoj kaj rekta aŭ nerektapartopreno de ili en klopodo de sovetaj esperantistoj.

Ekzistas grava atesto de la ĉeĥa klasika filologo kaj tradukisto el estona lingvo, profesoro M. Lukáš, kiu en la jaro 1920 renkontiĝis kun dro Hillerson, tiama estro de sovetaj

-roce stého výročí Esperanta – bude kongres v místě vydání první učebnice, ve Varšavě. Na rok 1978 se nabídla k uspořádání světového kongresu Austrálie.

Interkomputo 82 se jmenuje mezinárodní symposium o počítačové technice, které se koná od 27. prosince do 2.ledna v Budapešti. Pracovní jazyk symposia bude Esperanto. Očekává se účast odborníků a výrobních podniků, kteří budou předvádět a vystavovat své výrobky. Podrobné informace NJSZT – Interkomputo, H-1368 Budapest 5, PF 240, Maďarsko.

Mezi 20 knihami, které připravuje UEA, jsou i dvě díla českých autorů: román Oldřich Kníchala „Kteří seji plačíc:“, odměněný první cenou na literární soutěži světového kongresu ve Stockholmu, a mezinárodní učebnice Antonína Slaniny. Mezi dalšími není jen beletrie, ale především díla z přírodních věd.

Do služeb dělníků světa. (Úryvek z článku Oldřicha Kníchala, do E-a přeložil Jaroslav Svatoš). Lenin, Kominternu a E-o.

Lze na mnoha příkladech doložit, že nejvyšší sovětská místa vycházela vstříc snahám esperantského hnutí. Dokazují to publikované výroky M.Gorkého, A.Lunačarského a dalších významných osobností i jejich přímá či nepřímá účast na úsilí sovětských esperantistů.

Existuje závažné svědectví českého klasického filologa a překladatele z estonštiny prof. M. Lukáše, který se v r.1920 setkal s Dr. Hillersonem tehdy vedoucím sovětské

repatrujiga misio en Ĉeĥoslovakio kaj parolis kun li pri rilato de V. I. Lenin al interlingvistiko. Soveta reprezentanto certigis sian gaston, ke Esperanto al Lenin persone tre plaĉas. Li nomas ĝin „latino de proletariato“ kaj *esperas, ke ĝi* helpos per sia ideala facileco rapidigi reciprokan proksimiĝon de laboristoj en la tuta mondo. Sola atestanto de ĉiu tiu interparolo estis Simon Elioviĉ, naskita en Ĥarkov, kiu tradukis la interparolon per Esperanto.

Sed la jaro 1920 ligas sin al okazaĵo, kiu havas por la historio de Esperanto gravegan signifon. En Moskvo kunveniĝas la dua kongreso de Komunisto Internaciano, organizaĵo de revoluciaj laboristoj de la mondo, kaj inter la dektri pritraktotaj punktoj de la programo aperas – Esperanto. Ankaŭ en la almetita listo de kongresaj dokumentoj ni legas ĉe la numero 20: Pri Esperanto. Tamen la kompetenta rezolucio mankas.

Estas ĝenerale konate, ke Lenin estis la fondinto kaj gvidanto de Kominterno kaj ke li ĝismorte senlace por ĝi laboris kaj gvidis ĝiajn kongresetraktadojn. Kiel citas prof. S. Podkamier, hodiaŭ la vicprezidanto de la Asocio de sovetaj esperantistoj, heroo de la Granda patriota milito, estas tute klare, ke Lenin ne pli almenaŭ subtenis proponon pri envicigo de E-o en programon de tiel grava kongresado. Sen lia jeso eĉ ne povus esti fondita la e-a sekcio de Kominterno, kies agado bedaŭrinde lasis neniajn skribajn dokumentojn. Ankaŭ la traktado de la tria kongreso de Kominterno en la jaro 1921 enhavis apartan pritraktotan punkton: pri la internacia lingvo. Videblas, ke la intereso de Lenin pri okaza eluzo de tiu ĉi lingvo en intereso de

repatriaĉni mise v Ĉeskoslovensku a hovořil s ním o vztahu V. I. Lenina k interlingvistice. Sovětský představitel ujistil svého hosta, že Leninovi se Esperanto osobně líbí. Říká mu „latina proletariátu“ a doufá, že svou ideální snadností pomůže urychlit vzájemné sblížení dělníků na celém světě. Jediným svědkem tohoto rozhovoru byl Simon Eliovič, který tlumočil rozmluvu pomocí Esperanta.

Rok 1920 však souvisí s událostí, která má pro historii Esperanta nesmírný význam. V Moskvě se schází druhý sjezd Komunistické Internacionály, organizace revolučních dělníků světa, a mezi třinácti body programu, které mají být projednány, se objevuje – esperanto. Také v příloženém seznamu sjezdových dokumentů čteme u č.20: O esperantu. Příslušné rezoluce však chybí.

Je všeobecně známo, že Lenin byl zakladatelem a vůdcem kominterny a že do své smrti pro ni neúnavně pracoval a vedl její sjezdová jednání. Jak uvádí prof. S. Podkamier, dnes místopředseda Svazu sovětských esperantistů, hrdina Velké vlastenecké války, je naprosto jasné, že Lenin přinejmenším podpořil návrh na zařazení esperanta na pořad tak významného sněmování. Bez jeho souhlasu by nemohla být založena ani esperantská sekce Kominterny, jejíž činnost bohužel nezanechala žádných písemných dokumentů. Také program jednání III. sjezdu Kominterny v r.1921 obsahoval zvláštní bod k projednání: O mezinárodním jazyku. Jak vidno, Leninův zájem o případné využití tohoto jazyka v zájmu

internacia laborista movado estis nek hazarda nek efemera. Tial ne estas mirinde, ke sovetaĵ esperantistoj aranĝis en la sama jaro kun jeso de la registaro sian unuan tutrusan kongreson en Petrogrado, lulilo de la revolucio. En la lando ruinigita de la intercivitana milito regas ĝenerala manko da *brulmaterialo*, nutraĵoj, ke minacas malsatkatastrofo en la regiono de Volgo. Malgraŭ tio la registaro liveris al du cent delegitoj de la kongreso senkostajn biletojn por fervojo, loĝigon kaj nutradon. La ĉefa pritraktotapunkto de la kvintaga traktado en luksa Sergejeva palaco sonis: Kiel eluzi rimedon por kunlaboro de ĉiuj landoj de Oriento kaj Okcidento.

La kongreso iniciatis fondon de la tutasocia organizaĵo kun centro en Moskvo kaj kun komitatoj en ĉiuj sovetaĵ respublikoj. Baldaŭ ĝi disvolvis multflankan organizon kaj edukatan agadon, komencis eldoni lernolibrojn, politikan, sciencan kaj belan literaturon, bultenojn kaj ĵurnalojn. Ĝian riĉan heredaĵon plu disvolvas ankaŭ hodiaŭa esperanta asocio.

Mezinárodního dělnického hnutí nebyl náhodný ani dočasný. Není proto divu, že sověští esperantisté uspořádali v témže roce se souhlasem vlády svůj první všeruský sjezd v Petrohradě, kolébce revoluce. V zemi rozvrácené občanskou válkou panuje všeobecný nedostatek paliv, potravin, hrozí hladová katastrofa v Povolží. Přesto poskytla vláda dvěma stům delegátů bezplatné jízdenky na železnici, ubytování a stravování. Hlavní bod pětidenního jednání v luxusním Šergejevském paláci zněl: Jak využít mezinárodního jazyka jako prostředku spolupráce dělníků všech zemí Východu a Západu.

Sjezd dal podnět k založení celosvětové organizace s centrem v Moskvě a s výbory ve všech sovětských republikách. Záhy rozvinula mnohostrannou organizační a výchovnou činnost, začala vydávat učebnice, politickou, vědeckou a krásnou literaturu, věstníky a časopisy. Její bohaté dědictví dále rozvíjí i dnešní esperantský svaz.

xx

Taksado de la traduka konkurso:

Adam Jísl: Pasera afero.

Vyhodnocení překladové soutěže:

Vrabčí záležitosti

Den la konkurso sukcesis el 11 s-anoj la unuaj tri jene:

- 1-a: Ing. W. Hebda, Albrechtice u Č.T. 5 eraroj
- 2.a: Stan. Babíček, Masákova Lhota 10 eraroj
- 3.a: Ivana Drbohlavová, Turnov, Turnov II . . . 12 eraroj

Pardonu al ni du preserarojn: „ĉimĉardo“ (anstataŭ „ĉimĉarado“) kaj konipas = motacilo.

La tasko ne estis facila, pro tio ni laŭdu ĉiujn 11 kuraĝulojn: Jen la traduko, kiun sendis s-ano Ing. W. Hebda, la unua premiito:

Adam Jísl: Pasera afero.

Mi komunikas al vi, ke la paseroj komencas edziĝi. La dua duono de marto estas jam ilia edziĝtempo. La printempo influas ilin precipe tiel, kiel iam dua romantikaj tempoj homojn. Hodiaŭ ĝi jam sur homoj tiel ne efikas. Verŝajne ĝin kaŭzas teknika civilizacio. Eble vi kontraŭdiros, ke ankaŭ paseroj akomodigiĝis al la teknika civilizacio. Ke vi eble trovis eĉ paserneston en iu teknika instalaĵo, eĉ en tia, kiu dum funkciado bruegas, skuiĝas, tremas, leviĝas, anhelas kaj tamen ĝi paseran familieton ne ĝenas.

Ne forgesu partopreni en la solenaĵo de 80-jara datreveno de la E-klubo en Prago – Vysočany, kulturdomo Gong la 23-an de oktobro 1982 sabate ek de la 10-a horo. Aliĝiloj

Klub esperantistů v Praze pošt schránka 1069, 11121 Praha 1

Nezapomeň se účastnit slavnosti /0letého výročí E-klubu v Praze – Vysočany, kulturní dům GONG, Sokolovská 969 – v sobotu 23.října 1982 od 10 hodin. Přihlášky:

Karel Kraft: Famo de terpomoj iĝos pala ... (zbledne)

Antaŭ kvar jarcentoj komencis la terpomoj sian venkan iron el Suda Ameriko. Terpomoj, tiu ĉi specio (druh) el genro (rod, přírodopisně) de solacoj fariĝis esenca nutraĵo en multaj terzonoj, ĉefe pro sia riĉa enhavo de amelo (škrob). En daŭro de epokoj ĝi savis plurajn popolojn, precipe en Eŭropo, antaŭ malsatiĝo (hladovění). Malgraŭ ĉiu evoluo, la homaron skuigas (otrásají) multaj pestoj, kaj inter la pestoj tiu de malsato (hladomor) en multaj regionoj ne cedas (ustupuje), eĉ male graviĝas (naopak je vážnější). Precipe en ekvatoraj zonoj, en Azio, Ameriko kaj Afriko mizeriĝas (zuboĵuje se) kaj mortas homoj por manko de nutraĵoj. Mirige (je s podivem), sed ĉi tiu (tyto) tropikaj regionoj ofte suferas pro manko de proteino (bílkovin). Infanoj subevoluiĝas (nevyvinují se), aŭ mortas pro albumina malnutriĝo (podvýživa), ili ofte ne konas eĉ lakton kaj laktoproduktojn. El tiu vidpunkto (hledisko) apero de nova tropika kreskaĵo (rostlina), riĉa je proteinoj, havas valoron de gentosavo (záchrana rodu). Biologiaj esplorinstitutoj kaj agroindustrio povas nun anonci (oznámit), ke el ilia multnombra (četné) klopodado (usilování) proksimiĝas al unu grava atingo (výsledek): El nemulte konata vegetaĵo (nepříliš známé rostliny) elmerĝis (vynořil) preskaŭ mirakla kreskaĵo. Kelkaj esploristoj prognozas, ke la famo de terpomoj iĝos (stane se) *pala kompare* (ve srovnání) kun la nova kreskaĵo liveros – ĝi nomiĝas psofokarpo (praskavec ledencový), latine „*Psophocarpus tetragonolobus*“, kaj apartenas al la familio de legumenacoj (luštěniny), same kiel pizo (hrách) aŭ fazeolo. En la devena (původní) regiono en meze Afriko, kie ĝi kreskas duonsovaĝe (polodivoce), ricevis de la indiĝenoj (domorodců) alnomon (přízvisko) „draka fabo“ (bob) laŭ la aspekto (vhled) de la frukto formata de unugrajna guŝo (lusk). Inter la agrobiologoj kaŭzis (způsobil) sensacion ne nur la fruktoj, kies enhavo de protenioj superas (převyšuje) ĉiujn ceterajn konatajn kulturajn kreskaĵojn, sed ankaŭ pro la ceteraj kvalitoj. Fakte nenio el la kreskaĵo restas sen utilo. Oni povas konsumi ĝiajn maturiĝantajn (dozrávající) verdajn guŝojn kiel legomon sed ankaŭ kiel furaĝon (píce) por brutoj (skot). Ankaŭ la entera parto, la rizonaj tuberoj alportas valoran nutraĵon. Ankaŭ en Ĉeĥoslovakio, en Instituto de Tropika hortikulturado (zahradnictví) oni eksperimente kreskigas la psofokarpon por esplori ĝian largkampan uzeblon en interalie Vietnamio. Ĝiaj semoj alportis al Ĉeĥoslovakio profesoro František Pospíšil kaj doktoro Černý el Ganao, kie ili trovis la kreskaĵon duonsovaĝe kreskantan ĉe barilo de iu domo en Akro. Subvitre en optimalaj kondiĉoj ĝi atingas grimpe (plazivě) altecon eĉ de ok metroj. Kaj ĵus ĝia grimpa karaktero kaŭzas problemojn por agrikultura larĝuzo (široké užití) kun mekanizita rikolteblo. Se oni solvos ĉi tiun problemon, oni havos larĝan uzon de kreskaĵo kun ega nutrovalor, ĉar krom riĉa enhavo de proteinoj ĝi ankaŭ enhavas grasojn kaj vitaminojn.

Novaj finstudintoj de la korespondaj kursoj

Šochová Marie, 1956, Dobříš,
Brzek Karel, Ml. Boleslav
Levová Lada, 1963, 75662 Hutisko-Solanec
Matys Pavel, 1946, 33552 Letiny
Smékalová Dita, 1964, 784 Litovel
Čmielová Marie, 1929, 73961 Třinec
Nečadová Jindra, 1954, Žďár nS,
Šafr Jiří, 1972, 16900 Praha Sřešovice,

Noví absolventi korespondentních kursů

Lingva angulo: Ĉu vi krokodilas?

Ofte vi povas trovi mokajn esprimojn en esperanta teksto, kiujn nesufiĉe sperta leganto vane klopodas traduki. Humurajn mokaĵojn pri neprava uzo de la lingvo kompilis Bernard Golden en la artikolo: Krokodiloj, aligatoroj kaj aliaj reptilioj verdaj en Heroldo de E.9/82:

Jazykový koutek: Krokodilujete?

Ĉasto je možno nalézt posměšné názvy v esperantském textu, které méně zkušený čtenář marně se pokouší přeložit. Humorné přezdívky nesprávného jazyka sebral Bernard Golden v článku:

Krokodilové, aligatoři a jiní plazové zelení v Heroldu ze E.9/82:

Krokodili – paroli nacilingve en esperanta medio
serpenti – iri multflekse kaj ondolinie (vlnivě) kiel serpento
simii – imiti kvazaŭ (jakoby) simio (opice) = opiĉiti se
hamstri – amasigi al si provizojn, nutraĵojn, ofte en *belega* maniero, precipe pro timo al krizo, striko (stávka) milito ktp. = křečkovat
aligatori – paroli en etnolingvo (jazyk menších národů, kiu ne estas la gepatra lingvo de la interparolantoj. Ekzemple ĉino kaj meksikano parolas inter si per la angla.
kajmani – uzi etnolingvon, kiu ne estas tiu de la loĝantoj de la lando, kie oni troviĝas.
Kajmano estas ulo, kiu parolas ekzemple pole en Grekio.
gaviali – paroli en lingvo, kiu ne estas komprenata fare de ĉeestantoj, ekzemple Esperante inter alilingvuloj.
talpo (krtek) – tro fervora (horlivý) propagandisto, kiu subfosas (podkopává) pro miopeco (krátkozrakost)
lacerto – esperantisto, kiu sub cirkostanco de emocio, streĉo (napětí) kolero, timo aŭ honto, aŭ simple pro mensa laceco (únavu) uzas sian gepatran lingvon skribe aŭ parole por komunikiĝi kun homoj, kies gepatra lingvo estas alia, do senkosidere (bez rozvahy) ĉu ili komprenas lin aŭ ne.

KORESPONDI DEZIRAS:

Nodejda Hristova, 5000 Veliko Trnovo, Balvanska Bitka 10A, studentino 23j dez.korespondi pri pentroarto kaj muziko.

Algima Markeviĉiute, 232040 LITHUANIE, Medĵotoju n-ro 18, Sovetunio, studentino 20j, dez. korespondi kun komencantoj.

Gestudentoj, komencantoj el Venezuelo deziras korespondi:

Iris Betzaida Aranguren, Calla Ucraina No 41, Magalles Catia, CARACAS 1030 pri sporto kaj danco,

Gloria Beltran G., Calle 15 – Resid. „Ana Teresa“ Piso 2, No 21, Calle 15 La Urbina, CARACAS 1070, pri naĝado kaj promenado.

José Leonardo Chirinos, Av.Intercomunal del Valle, Resid.Don Pedro, Edif „E“, Piso 15, Apto 15-4, CARACAS 1090 pri sporto, poŝtmarkoj.

Inĝ ekon,Rolf Weldlant, 2620 BÜTZOW, Wilhelm-Pieck-Strasze 40, GDR, komencanto dez.
korespondi tutmonde pri arto, kolektas bildkartojn, pm.

Boris Granat, 394026 VORONEĴ 26, Eremejeva 27, Sovetunio, inĝ ekonomisto, 33j fraŭlo, dem
kor pri aktualaj demandoj de E-movado

Fraŭlino Farkhanda Afzal (15j), ŝia frato Farook Ahmad Khan (13j) C/O Ŝer Bahadar Mirza Vill,
P.O. „DAKKI“ Teh: Charsadda, Distt.Peshawar N.W.F.P. Pakistan – volas interŝanĝi bildkartojn,
poŝtmarkojn kaj bankbiletojn.

VENEZUELO – pluaj gestudentoj-komencantoj deziras korespondi

Mario H.Garcia C., Ota „Yanet“, Calle 15, Urb.Atlantida, Catia La Mar, Dpto Vargas, CARACAS
1162 - pri futbalo kaj atletismo,

Eduardo Medina Morales, Conj.Resid, California, Norte, Edif.3, Piso 15, Apto 151, CARACAS
1070, pri muziko,

Paquita Martinez-Baruchi-Avda „A“ Boleita, Resid.San Jorge, Piso 12, Apto „B“, CARACAS 1070,
pri kolektado de kuleroj,

Teresa Jesus Duque, Av.Baralt, Res.Baralia, Piso 4, Apto 4-B, Truco a Balconcito, CARACAS
1010, pri kegloj kaj dancado,

Carmen Clara Camero, Vereda 60, No.11, COCHE CARACAS 1040 pri skoltismo kaj plant-
kultivado,

Mery Sánchez, Biblioteca Mariano Pucón Salas, Bargue Aristides Rojas,

Av.Andrés Belo, c/cPpal de Maripérez, CARACAS, pri infanliteraturo.

Juna geedza paro dez.kor tutmonde: Aleksandro Fjodorov, 25j, pri lingvistiko, filozofio, historio,
folkloro, instruado; Natali Fjodorova, 24j, pri kuirarto, edukado de infanoj, junularaj problemoj,
belarto: 335045 Sevastopol, str.Jeroŝenko 14-34, Sovetunio.

Frieda Gabel, 46j, GALLIN, pf.42, subdistr.Lübz, deziras korespondi kun virinoj el socialismaj
landoj – Germana Demokratia Respubliko.

xmxxmxxmxxmxxmxx

xmxxmxxmxxmxx

xmxxmxxmxx

xmxxmxx

xmxxmxx

xmxx

xmxx

xx

Otevřená listovní zásilka

Presajo

Imprié 50%

Esperantský kroužek

Klubu pracujících

CS 29501 Mnichovo Hradiště

LIAZ02-82/45-KP/Hr